

Datum
2023-10-13

Ert dnr:
Klicka eller tryck här för
att ange text.

Remissinstans
Sveriges Veterinärförbund

Svarsblankett till REMISS – 5.5.16-08293/2023

För att underlätta vårt remissarbete är vi tacksamma om ni lämnar era synpunkter på denna svarsblankett. Skicka svarsblanketten elektroniskt via e-post till jordbruksverket@jordbruksverket.se

Läs gärna igenom ”Tips till dig som skriver remissvar till Jordbruksverket” som finns på sista sidan i detta svarsformulär.

I tabellen nedan framgår vilka föreskrifter och allmänna råd som remitterats.

Kapitel	Paragraf	Avseende
1	1	Allmänna bestämmelser
1	2	Allmänna bestämmelser
1	3	Definitioner
2	1	Tillstånd
2	2	Tillstånd
2	3	Tillstånd
2	4	Avgift
2	5	Utförsel avelsmaterial
2	6	Ändring tillstånd
2	7	Återkalla tillstånd
3	1	Ansvar
3	2	Ansvar
3	3	Ansvar
3	4	Hygien
3	5	Läkemedelsanvändning
3	6	Kompetenskrav seminverksamhet nötkreatur
3	7	Kompetenskrav seminverksamhet nötkreatur
3	8	Kompetenskrav seminverksamhet nötkreatur
3	9	Kompetenskrav seminverksamhet gris
3	10	Kompetenskrav seminverksamhet gris
3	11	Kompetenskrav seminverksamhet får och get
3	12	Kompetenskrav seminverksamhet får och get

3	13	Ansvar seminverksamhet häst
3	14	Ansvar seminverksamhet häst
3	15	Ansvar seminverksamhet häst
3	16	Kompetenskrav seminverksamhet häst
3	17	Kompetenskrav seminverksamhet häst
3	18	Kompetenskrav seminverksamhet häst
3	19	Kompetenskrav seminverksamhet hund och katt
3	20	Kompetenskrav seminverksamhet hund och katt
3	21	Kompetenskrav seminverksamhet övriga djurarter
3	22	Kompetenskrav seminverksamhet övriga djurarter
3	23	Undantag för veterinärer
3	24	Bedömning av förvärvad motsvarande kompetens
3	25	Ansökningsavgift för bedömning av förvärvad motsvarande kompetens
3	26	Godkännande av kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet
3	27	Ansökningsavgift för godkännande av kursplaner för utbildningar inom seminverksamhet
3	28	Ansvar embryoverksamhet
3	29	Kompetenskrav embryoverksamhet
3	30	Embryoverksamhet
4	1	Grundläggande villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverk-samhet
4	2	Grundläggande villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet
4	3	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet nötkreatur
4	4	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet nötkreatur
4	5	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet gris
4	6	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet gris
4	7	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet gris
4	8	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet får och get
4	9	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet får och get
4	10	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet häst
4	11	Villkor för djur och avelsmaterial som används inom seminverksamhet hund, katt och övriga djurslag
5	1	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet
5	2	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet
5	3	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet
5	4	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet

5	5	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet
5	6	Villkor för donatorer och avelsmaterial som används inom embryoverksamhet
6	1	Samling och bearbetning av avelsmaterial
6	2	Märkning av strån
7	1	Seminering och inläggning av embryon
7	2	Seminering och inläggning av embryon
7	3	Seminering och inläggning av embryon
7	4	Seminering och inläggning av embryon
8	1	Journalföring
8	2	Journalföring
8	3	Journalföring seminverksamhet
8	4	Journalföring seminverksamhet
8	5	Journalföring seminverksamhet
8	6	Journalföring seminverksamhet häst
8	7	Journalföring inom embryoverksamhet
8	8	Journalföring inom embryoverksamhet
8	9	Journalföring inom embryoverksamhet
9	1	Avgift för offentlig kontroll
9	2	Avgift för offentlig kontroll
10	1	Övriga bestämmelser
10	2	Övriga bestämmelser

Sammanfattning, allmänna synpunkter och kommentarer

Remissvaret har i huvudsak utformats av Veterinärförbundets Smådjurssektion och Sektion för Djur i forskning.

Att ha en föreskrift för samtliga djurslag är vällovligt, men förhållandena skiljer sig betydligt mellan dem. För ”hund” sker inseminationerna på djurkliniker och djursjukhus, och inte på specialiserade avelsstationer. Det är enbart veterinärer med adekvat vidareutbildning som gör detta, och de handhar dessa fall på ett liknande sätt som övriga patienter, avseende till exempel grundläggande krav på journalföring. Vi förespråkar därför en översyn av terminologin och definitionerna, så att även hundverksamheten inkluderas på ett lättbegripligt sätt. Vissa paragrafer behöver också modifieras så att de anpassas till de aktuella förutsättningarna för AI på hund. Se detaljerade synpunkter och kommentarer nedan.

”Övriga djurarter” kan tolkas som att även försöksdjur omfattas av denna lagstifning. Det är problematiskt eftersom all semin- och embryoverksamhet hos försöksdjur omfattas av särskilda tillstånd (djurförsöksetiskt godkännande) som regleras av särskild lagstifning för försöksdjur (L150), där även krav på utbildning specificeras. Försöksdjur nämns inte i konsekvensanalysen, vilket kan tyda på att förslaget inte är menat att omfatta den gruppen och i så fall bör detta specificeras för att undvika potentiella problem med att förslaget strider mot L150 och djurförsöksetiska godkännanden.

Detaljerade synpunkter och kommentarer

1 kap. 1 §

☐ Tillstyrker

☒ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

1 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Även förordning (EU) 2023/647 bör tas upp i listan, eftersom den påverkar innehållet i EU 2020/686 avseende hund och katt

1 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Begreppen ”anordnare” och ”stationsveterinär” är problematiska för hund och katt, och är ofta samma person i privat praktik. Stationsveterinär krävs inte för hund och katt (2020/686). Det kanske finns behov av definitionen ”seminveterinär” för hund och katt: en veterinär med godkänd utbildning som deltar i seminverksamhet för hund och katt.

Angående definitionerna för Avelsmaterial och Embryooverksamhet så finns inte begreppet ”artificiell reproduktion”. Däremot finns ”assisterad reproduktion”, och det kan användas istället.

Bearbetning: lagring borde också stå med här

”Strå”: Importerad hundsperma är inte sällan fryst i pellets, så ”pellets” kan läggas till i listan.

2 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Stationsveterinär krävs inte för seminverksamhet för hund och katt. Ref Ares (2022) 3254373-27/04/22

2 kap. 3 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 4 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Vi är tveksamma till att ansökningsavgiftens storlek ska specificeras i författningen.

2 kap. 5 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 6 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

2 kap. 7 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Se tidigare kommentar. För hund (och katt) är det ofta endast en utbildad semin veterinär som utför inseminationer på en veterinärklinik/sjukhus. Den här skrivningen tar inte hänsyn till det, och skulle därför behöva modifieras.

3 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 5 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 7 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 8 §

☐ Tillstyrker

☒ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Denna paragraf gäller enbart nötkreatur. Detta måste förtydligas i det inledande stycket, annars ser det ut som om en djurägare får seminera i sin egen besättning (definieras inte som någon speciell djurart i 1 kap 3§) oavsett vilka djurslag som ingår i besättningen, om bara djurägaren har godkänd utbildning i seminteknik för nötkreatur.

3 kap. 9 §

☐ Tillstyrker

☐ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 10 §

☐ Tillstyrker

☒ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Förtydliga att det gäller för gris

3 kap. 11 §

☐ Tillstyrker

☐ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 12 §

☐ Tillstyrker

☒ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Se ovan, samma kommentar som för nöt.

3 kap. 13 §

☐ Tillstyrker

☐ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Föreskrifterna för häst skiljer sig från övriga djurslag. Ansvar för djurskydd, smittskydd etc bör gälla även för de andra djurslagen.

3 kap. 14 §

☐ Tillstyrker

☐ Tillstyrker delvis

☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 15 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 16 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 17 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 18 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 19 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Se tidigare kommentar – det vore önskvärt att se över benämningarna så att de blir mer verklighetsanpassade. Stationsveterinär krävs inte för hund (eller katt).

3 kap. 20 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Samling av sperma för andra ändamål än seminverksamhet (fertilitetsbedömning, diagnostik av prostataproblem, diagnostik av *Brucella canis* mm) måste få utföras av alla legitimerade veterinärer. Lägg till samling av sperma ”för seminverksamhet”.

3 kap. 21 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Kompetenskrav som inkluderar ”övriga djurarter” kommer att vara problematisk för försöksdjursverksamhet, eftersom krav på utbildning vid användning av försöksdjur regleras i detalj av L150 och semin- och embryoverksamhet får bedrivas utan en veterinär.

3 kap. 22 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 23 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 24 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 25 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Det är olämpligt att ange exakta belopp i författningen.

3 kap. 26 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 27 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Det är olyckligt att ange exakta belopp.

3 kap. 28 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 29 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

3 kap. 30 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 4 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 5 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 7 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 8 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 9 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 10 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

4 kap. 11 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☒ Avstyrker

Kommentarer:

Stycket bör omformuleras. Stationsveterinär krävs inte för seminverksamhet på hund och katt enligt 2020/686 27.04.2022 Ref. ARES (2022) 260274. Varje seminveterinär bör själv ansvara för att sperman samlas från djur som inte visar kliniska tecken på sjukdom, eftersom det är denna veterinär som träffar djuret. "Symtom" är subjektivt upplevda, ordet bör strykas eftersom det är lämpligt inom humansjukvården men inte inom veterinär verksamhet. Veterinären kan bedöma kliniska tecken.

Eftersom "övriga djurarter" kan tolkas som försöksdjur, t ex möss och råttor, skulle det innebära stora konsekvenser för hur semin- och embryoverksamhet måste bedrivas i försöksdjursverksamhet. Formuleringen "...samlas från djur som vid samlingstillfället inte uppvisar några symtom eller kliniska tecken på smittsam sjukdom." är väldigt problematisk, eftersom embryoversamhet hos försöksdjur väldigt ofta används för att få bort smittor och då behöver samling av avelsmaterial ske från smittade djur.

5 kap. 1 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5 kap. 4 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5 kap. 5 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

5 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

6 kap. 1 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Punkt 5. Förbudet bör inte heller gälla hund. Dubbelinseminering utförs ibland. Anledningen kan vara en önskan att bredda avelsbaser i numerärt små raser som får stora kullar, eller att sperman från en genetiskt viktig hane har nedsatt kvalitet, och det är viktigt att tiken blir dräktig. Avkomman faderskapstestas när så görs, och det finns därför ingen anledning att förbjuda insemination med sperma från två hanhundar i samma dos.

Punkt 6: För hund anges inte alltid antibiotikans namn och koncentration i kommersiella spädningssvängor och det finns heller inte alltid angivet vid spermaimport. Då denna paragraf anger samling och bearbetning är det framför allt de kommersiella vätskorna som kan vara ett problem. Ett förslag är att det i dessa fall journalförs vilken (kommersiell) vätska som används.

6 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

7 kap. 1 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Se tidigare kommentar om symptom (inte lämpligt ordval för veterinärmedicin, subjektivt upplevda)

7 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

7 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

7 kap. 4 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 3 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Journalföring bör vara inseminerande veterinärs ansvar, åtminstone för hund (och katt).

8 kap. 4 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 5 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 6 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 7 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 8 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

8 kap. 9 § ☐ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

9 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

9 kap. 2 § ☐ Tillstyrker ☒ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Olyckligt att exakta belopp står i författningen.

10 kap. 1 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

10 kap. 2 § ☒ Tillstyrker ☐ Tillstyrker delvis ☐ Avstyrker

Kommentarer:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Tips till dig som skriver remissvar till Jordbruksverket

Börja gärna med en sammanfattning

När vi behandlar remissvar är det en stor fördel om de innehåller en inledande sammanfattning. Det underlättar vårt arbete när vi sammanställer alla remissvar. Men även remissinstanserna har ofta glädje av att skriva en sammanfattning. Den blir ett kvitto på att någon väsentlig punkt i svaret inte går förlorad. Tänk på att sammanfattningen bör vara kortfattad för att fylla sitt syfte.

Det ska vara lätt att hitta synpunkter på olika delar av remissen

För att det ska vara lätt att hitta och bli tydligt vilka ställningstagandena som lämnas för respektive paragraf i förslaget och skälen för dessa har vi valt att skicka ut detta svarsformulär som vi hoppas att samtliga remissinstanser använder. Det underlättar också vårt arbete med att analysera och sammanställa remissvaren.

Undvik onödig textmassa

Skriv kort. Den sammanlagda textmängden i en remiss kan bli avsevärd och vinsterna för läsaren blir stora om svaren är korta. Man ska inte heller bortse från att en kort och kärnfullt formulerad åsikt uppmärksammas mer än om budskapet framförs i en ordrik och mindre koncentrerad form.

Undvik därför t.ex. att återge det remitterade förslaget som en inledning till de egna synpunkterna. Ett sådant återgivande kan dessutom göra det svårt att hitta remissinstansens egna ställningstaganden och skälen för dessa. Undvik också att till varje egen synpunkt skriva in vem det är som lämnar synpunkten.

Språket ska vara klart och lättbegripligt

Undvik ett alltför fackbetonat uttryckssätt. Remissvaret måste kunna läsas inte bara av den som tar emot svaret utan också av journalister och andra som vill ta del av remissvaren.

Gör ställningstagandet tydligt

Ibland kan det vara svårt att avgöra om en remissinstans instämmer i eller motsätter sig ett förslag. Formulera därför ställningstagandet klart och tydligt samt markera i kryssrutorna i svarsformuläret. Den som är tveksam bör klart säga detta och inte låta tveksamheten komma till uttryck genom svårtolkade formuleringar. I sådant fall bör någon kryssruta inte markeras.

Skriv rakt på sak och konkret.

Det är bra om läsaren slipper försöka översätta vaga och abstrakta uttryckssätt. Menar man att ”mer kontrollpersonal behövs”, bör man skriva det och inte att ”det föreligger ett avsevärt behov av en förstärkning av den personella resursmängden”.

Undvik fackuttryck (utöver dem som använts i remissen) om man inte förklarar dem.

Undvik mer eller mindre privata förkortningar. Ett ”bl.a.” förstås av var och en, men att exempelvis ”p.s.s.” ska uttolkas ”på samma sätt som” är en kunskap som är fördold för de flesta.